

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
2022-2024

Ι. ΜΠΑΡΚΗΣ
Πρόεδρος

Ζ. ΑΠΑΛΛΑ
Αντιπρόεδρος

Δ. ΣΓΟΥΡΟΣ
Γεν. Γραμματέας

Η. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ
Ταμίας

Π. ΠΑΝΑΓΑΚΗΣ
Ειδ. Γραμματέας

Γ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΗΣ
Μέλος

Σ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ
Μέλος

Δ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
Μέλος

Α. ΚΑΤΟΥΛΗΣ
Μέλος

Προς
Τον Υπουργό Υγείας, κ. Θ. Πλεύρη
Κοιν. Υπουργό Ανάπτυξης, κ. Α. Γεωργιάδη

Αθήνα, 19/1/2023
Αρ.πρωτ. 307

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,
Εν όψει της σημερινής μας συνάντησης σχετικά με το ζήτημα της χρήσης των laser αποτρίχωσης, το οποίο αφορά μείζον θέμα δημόσιας υγείας και ασφάλειας, σας στέλνουμε τις θέσεις μας.

Σύμφωνα με τις σημερινές κείμενες διατάξεις και κανονισμούς, έχει δοθεί δυνατότητα χρήσης μηχανημάτων laser αποτρίχωσης και σε αισθητικούς, απόφοιτους του αντίστοιχου τμήματος του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Μια σύντομη αναφορά στο ιστορικό αυτής της καινοφανούς για τα ευρωπαϊκά δεδομένα απόφασης, από τον πρώην υπουργό Υγείας κ. Ξανθό, θα βοηθήσει στην καλύτερη κατανόηση της σοβαρότητας του θέματος.

Μέχρι τούδε, οι μοναδικές νομικά τεκμηριωμένες διατάξεις που περιέγραφαν το πλαίσιο λειτουργίας και εφαρμογής της εν λόγω πράξης (laser αποτρίχωσης) ήταν οι αποφάσεις του σχετικού γνωμοδοτικού οργάνου (Κε.Σ.Υ.) και συγκεκριμένα:

- Η υπ. αρ.14/4.10.1999 απόφαση της 153^{ης} Ολομέλειας του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας κατά την οποία αναφέρεται ρητά πως: **«το μηχάνημα αποτρίχωσης με Laser πρέπει να χρησιμοποιείται με την ευθύνη ιατρού Δερματολόγου και οι χειριστές της συσκευής δύναται να είναι άλλα εκπαιδευμένα πρόσωπα (αισθητικοί – τεχνολόγοι κλπ) αλλά η ευθύνη και η επίβλεψη πρέπει να γίνονται από Δερματολόγο».**
- Και η μεταγενέστερη, επικαιροποιημένη υπ' αριθμ. 16 της 212^{ης} Ολομ./6.7.2007 απόφαση του Κε.Σ.Υ., όπου ο ανωτέρω όρος «μηχάνημα αποτρίχωσης με laser», αφορά σε κάθε μηχάνημα αποτρίχωσης, εκτός από τα συγκεκριμένου τύπου που αναφέρονται στην υπ' αριθμ. 14 απόφαση της 153^{ης} Ολομέλειας του ΚΕΣΥ, μετά όμως από σχετική έγκριση του Κε.Σ.Υ., **«την ευθύνη δε της χρησιμοποίησής του μπορεί να έχει πέραν του ιατρού Δερματολόγου και ιατρός Πλαστικός Χειρουργός».**

**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
2022-2024**

Ι. ΜΠΑΡΚΗΣ
Πρόεδρος

Ζ. ΑΠΑΛΛΑ
Αντιπρόεδρος

Δ. ΣΓΟΥΡΟΣ
Γεν. Γραμματέας

Η. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ
Ταμίας

Π. ΠΑΝΑΓΑΚΗΣ
Ειδ. Γραμματέας

Γ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΗΣ
Μέλος

Σ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ
Μέλος

Δ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
Μέλος

Α. ΚΑΤΟΥΛΗΣ
Μέλος

Στο χρονικό της όλης ιστορίας, η επόμενη υπουργική εγκύκλιος με θέμα «Χρήση μηχανημάτων αποτρίχωσης λέιζερ (laser)» και ημερομηνία 13/3/2017, αρ. πρωτ. Γ3β/ΓΠ/οικ.18846, τεκμηριώνει, σύμφωνα με τους νόμους και τις διατάξεις του ελληνικού κράτους, το προφανές για άλλες χώρες της Ευρώπης πως «το μηχάνημα αποτρίχωσης laser α) αποτελεί ασφαλή μέθοδο αποτρίχωσης εφόσον διενεργείται από ειδικευμένους γιατρούς ειδικότητας Δερματολογίας και Πλαστικής Χειρουργικής και β) δεν είναι δυνατόν να διενεργείται σε εργαστήριο αισθητικής, δεδομένου ότι δεν προβλέπεται η παρουσία γιατρού σε αυτό».

Ωστόσο, μόλις ένα μήνα αργότερα, στις 19/4/2017 (αρ. πρωτ. 1517) και χωρίς καμία επιστημονική εισήγηση (πλήρης αγνόηση των εισηγήσεων του Κε.Σ.Υ.), ουδεμία στήριξη σε τεκμηριωμένη ιατρική γνώση (evidence-based medicine) και σύγχρονη βιβλιογραφία, ο τότε υπουργός Υγείας άλλαξε τη δική του απόφαση και επέτρεψε την χρήση των – επίσημα χαρακτηρισμένων σε ελληνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο ως ιατρο-τεχνολογικών προϊόντων (medical devices) – laser μηχανημάτων αποτρίχωσης σε μη ιατρούς, επικαλούμενος την επιστολή ενός τμήματος ΤΕΙ και ενός επαγγελματικού σωματείου (!!).

Θεωρούμε σκόπιμο να κάνουμε μια πολύ σύντομη αναφορά στη νομοθεσία άλλων ευρωπαϊκών χωρών, όπου το νομικό πλαίσιο για τη χρήση των ιατρο-τεχνολογικών μηχανημάτων laser αποτρίχωσης είναι πιο ώριμο και δομημένο σύμφωνα με την ασφάλεια χρήσης τους για τον ασθενή και με βάση το επίπεδο εκπαίδευσης του χειριστή. Συγκεκριμένα:

- Στη Γαλλία, σύμφωνα με πρόσφατη απόφαση του γαλλικού ΣΤΕ, η χρήση των lasers γίνεται αποκλειστικά και μόνο από Δερματολόγο,
- Στη Γερμανία, ο νομοθέτης ορίζει ρητά πως ο Δερματολόγος είναι η μοναδική ειδικότητα που μπορεί να χρησιμοποιεί οποιουδήποτε τύπου laser στο δέρμα, ενώ για τους μη ιατρούς ορίζει ένα αυστηρό πρόγραμμα εκπαίδευσης 200 ωρών, με μοναδικό πεδίο εφαρμογής την αποτρίχωση, αποκλείοντάς τους από κάθε άλλη πηγή ενέργειας με στόχο το δέρμα (laser, IPL, energy-based devices). Σημειώνεται πως το παραπάνω πρόγραμμα εκπαίδευσης αφορά μόνο την χρήση των μηχανημάτων και όχι την ευθύνη και άδεια λειτουργίας.
- Στην Ελβετία, τα laser αποτρίχωσης θεωρούνται κλάσης 4 και ο μη ιατρός δεν μπορεί να τα χρησιμοποιεί.

**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
2022-2024**

Ι. ΜΠΑΡΚΗΣ
Πρόεδρος

Ζ. ΑΠΑΛΛΑ
Αντιπρόεδρος

Δ. ΣΓΟΥΡΟΣ
Γεν. Γραμματέας

Η. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ
Ταμίας

Π. ΠΑΝΑΓΑΚΗΣ
Ειδ. Γραμματέας

Γ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΗΣ
Μέλος

Σ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ
Μέλος

Δ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
Μέλος

Α. ΚΑΤΟΥΛΗΣ
Μέλος

- Στην Ιταλία, η εφαρμογή των συγκεκριμένων μεθόδων αποτρίχωσης από μη ιατρούς ορίζεται με βάση προκαθορισμένες τεχνικές προδιαγραφές των μηχανημάτων που περιλαμβάνουν όρια σε ισχύ, ενέργεια και λοιπές παραμέτρους, ενώ τα μηχανήματα αυτά χαρακτηρίζονται ως non-medical devices.

Ως εκπρόσωποι της επιστημονικής κοινότητας των Ελλήνων Δερματολόγων–Αφροδισιολόγων, ξεκαθαρίζουμε πως δεν έχουμε καμία διάθεση αντιπαράθεσης με τον κλάδο των αισθητικών. Άλλωστε αποτελούν άμεσους συνεργάτες μας στα δερματολογικά ιατρεία, όπου μας βοηθούν στην διεκπεραίωση κάποιων ιατρικών πράξεων, πάντα όμως υπό την εποπτεία και την ευθύνη μας. Εξάλλου, από την νομοθεσία είναι σαφές ότι η ιατρική πράξη οφείλει να εφαρμόζεται μόνο σε πιστοποιημένες δομές ΠΦΥ ή κλινικές από ιατρούς και μόνο.

Η αλλαγή του προαναφερόμενου πλαισίου, μας έχει φέρει στη δυσάρεστη θέση να γινόμαστε αποδέκτες καταγγελιών ευτελισμού κάθε έννοιας ιατρικού λειτουργήματος ή ακόμη και απλής πράξης αισθητικής αποκατάστασης, όπως π.χ. τη χρήση laser αποτρίχωσης σε γυμναστήρια, κομμωτήρια, ινστιτούτα ονυχοκομίας κόκ. Στη διάθεσή σας, υπάρχει σχετικό υλικό το οποίο έχει προωθηθεί σε αρμόδιους ιατρικούς συλλόγους (ΙΣΑ, ΙΣΘ κλπ). Τέλος, δεν μπορούμε να μην αναφερθούμε και στον αγοραίο τρόπο διαφήμισης αυτών των υπηρεσιών από μη ιατρούς, κάτι το οποίο είναι διοικητικά επιλήψιμο για τους ιατρούς που απαγορεύεται να διαφημίζουν ιατρικές υπηρεσίες ή να προβούν σε προώθηση τιμών, προσφορών κλπ.

Θα θέλαμε επίσης να επιστήσουμε την προσοχή σας αναφορικά με τις ανεπιθύμητες αντιδράσεις (επιπλοκές) από τη χρήση των laser για αποτρίχωση, ιδιαίτερα όταν αυτή γίνεται από ανεκπαίδευτους, μη ιατρούς προς τους αφελείς συμπολίτες μας. Τέτοιες επιπλοκές είναι:

1. Παρατεταμένο ερύθημα και οίδημα έως και 7 ημέρες μετά το laser
2. Εγκαύματα 2^{ου} και 3^{ου} βαθμού
3. Θυλακίτιδα
4. Εκχυμώσεις
5. Πυοδερματίτιδες
6. Παροδικές ή/και μόνιμες δυσχρωμίες (υπερ- / υπο-μελαγχρώσεις)
7. Υπεριδρωσία μασχαλών

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
2022-2024

Ι. ΜΠΑΡΚΗΣ
Πρόεδρος

Ζ. ΑΠΑΛΛΑ
Αντιπρόεδρος

Δ. ΣΓΟΥΡΟΣ
Γεν. Γραμματέας

Η. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ
Ταμίας

Π. ΠΑΝΑΓΑΚΗΣ
Ειδ. Γραμματέας

Γ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΗΣ
Μέλος

Σ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ
Μέλος

Δ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
Μέλος

Α. ΚΑΤΟΥΛΗΣ
Μέλος

8. Παράδοση υπερτρίχωση
9. Ουλές, χειλοειδή
10. Κνίδωση εκ θερμότητας
11. Έρπητικές λοιμώξεις
12. Πυροδότηση ή και επιδείνωση HPV λοίμωξης και μολυσματικής τερμίνθου
13. Διέγερση μελανοκυτταρικών σπύλων προς δυσπλασία ή ακόμα και προς κακήθες μελάνωμα
14. Πυροδότηση αυτοανόσων νοσημάτων (ψωρίαση, ομαλός λειχήν)

Οι παραπάνω ανεπιθύμητες ενέργειες αποτελούν αποκλειστικό γνωστικό αντικείμενο, αλλά και πράξη επαγγελματικής, ηθικής και νομικής ευθύνης, των Δερματολόγων–Αφροδισιολόγων, οι οποίες πιστεύουμε πως δεν χρήζουν περαιτέρω επεξήγησης. Δεν χρειάζεται πολλή σκέψη για να αντιληφθεί κανείς ότι οι σοβαρότατες προαναφερόμενες επιπλοκές της laser-αποτρίχωσης, αντιμετωπίζονται μόνο με φαρμακευτική αγωγή ή με επεμβατικές διαδικασίες (ιατρικές πράξεις) που μόνο η ειδικότητά μας είναι αρμόδια να παρέχει.

Με βάση τα ανωτέρω και σύμφωνα με τη διεθνή νομοθεσία και πρακτική, σας ζητούμε να αποκαταστήσετε το ρυθμιστικό πλαίσιο χρήσης των μηχανημάτων laser αποτρίχωσης, επαναφέροντάς το αποκλειστικά στους ειδικευμένους ιατρούς και δη στους Δερματολόγους–Αφροδισιολόγους και δευτερευόντως στους Πλαστικούς Χειρουργούς, με στόχο το μέγιστο θεραπευτικό όφελος και την προάσπιση της υγείας και της ασφάλειας των συμπολιτών μας.

Με τιμή,
Εκ μέρους του ΔΣ της ΕΔΑΕ

Ο Γεν. Γραμματέας

Δ. Σγούρος

Ο Πρόεδρος

Ι. Μπάρκης